МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

МУРАШКО АНДРІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

ОБЛІК І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
(на матеріалах КП «Пожтехніка»)

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Чернігів – 2018

Дипломною роботою є рукопис

Робота виконана на бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, обліково-економічного факультету, Чернігівського національного технологічного університету, Міністерства освіти і науки України

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент Онищенко Віктор Петрович, Чернігівський національний технологічний університет

Рецензент: головний бухгалтер Черв'як О.О.

Захист відбудеться «27» грудня 2018 р. о 9.00 год. на засіданні державної екзаменаційної комісії у Чернігівському національному технологічному університеті

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, доктор економічних наук, професор Маргасова Вікторія Геннадіївна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Фінансовий результат являє собою універсальну економічну категорію, яка враховує два об'єкти, які завжди супроводжують підприємницьку діяльність – доходи та витрати. Насьогодні близько 40% українських підприємство є збитковими і для того, щоб вижити у конкурентній боротьбі суб'єкти підприємницької діяльності змушені вдаватися до аналізу факторів, які впливають на фінансовий результат, управляти, враховувати та прогнозувати їх. До них належать і цінова політика, податкова політика, постачання, контроль витрат тощо.

Належно побудована обліково-аналітична система впливає на швидкість прийняття управлінських рішень та забезпечення їх надійною та достовірною інформацією, яка релевантна для потреб користувачів. Отже, удосконалення діючої методології бухгалтерського обліку доходів і витрат, фінансового результату, а також контролю за використанням ресурсів підприємства, використання облікової інформації щодо формування фінансових результатів в системі управління є актуальною темою дослідження.

Проблеми обліку та аналізу фінансових результатів в цілому, а також звітності щодо них розглядалися в науковому та практичному аспектах в роботах багатьох вчених та спеціалістів-практиків. Вагомий внесок у дане питання на різних історичних етапах зробили такі вчені як: В. Альбрехт, Ф. Бутинець, К. Безверхий, С. Голов, Р. Костырко, В. Лень, О. Левицька, С. Мошенський, А. Озеран, О. Олійник, Я. Соколов, О. Харламова, Е. Хендріксон, І. Чалий, В. Швець та інші.

Віддаючи належне напрацюванням вчених, зазначимо, що питання обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами підприємства потребують подальших досліджень з урахуванням сучасних реалій господарювання і розвитку нормативної бази бухгалтерського обліку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Випускну кваліфікаційну роботу виконано у рамках освітньо-наукових планів кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Чернігівського національного технологічного університету на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" зі спеціальності "облік і оподаткування".

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є поглиблення теоретико-методичних основ обліку і аналізу фінансових результатів в системі управління підприємством та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення на прикладі КП "Пожтехніка".

Для досягнення поставленої мети дослідження були поставлені наступні завдання:

- розкрити сутність фінансових результатів як обліково-економічної категорії та їх значимість у системі управління;

- провести економіко-правовий аналіз та огляд нормативно-правової бази з тематики дослідження;
- дослідити методологічні проблеми обліку та аналізу фінансових результатів, що піднімаються в роботах інших дослідників, зокрема щодо складання звіту про фінансові результати;
- провести аналіз тенденцій та напрямів розвитку кондитерської галузі;
- надати фінансово-економічну характеристику діяльності КП “Пожтехніка”;
- вивчити організацію обліку фінансових результатів та узагальнення інформації щодо них у фінансовій звітності на прикладі КП “Пожтехніка”;
- розробити шляхи покращення фінансово-економічного стану КП “Пожтехніка”;
- розробити заходи щодо удосконалення обліку фінансових результатів та їх звітності для КП “Пожтехніка”.

Об'єктом дослідження є фінансові результати КП “Пожтехніка”.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку і аналізу фінансових результатів в системі управління підприємством.

В роботі проведений аналіз фінансового стану діяльності підприємства за 2016-2017 рр.

Методи дослідження. Методологічною та теоретичною основою дослідження є наукові методи, що ґрунтуються на діалектичному пізнанні та об’єктивних законах економіки. Теоретичні аспекти досліджувались із застосуванням методів індукції і дедукції, за допомогою яких визначено місце фінансових результатів у системі обліку, уточнено ключові терміни, пов’язані з обліком об’єктів фінансових результатів. Історичний та логічний методи, а також порівняння застосовувались при уточненні й дослідженні рахунків з обліку фінансових результатів, виявленні та порівнянні розбіжностей щодо їх звітності за національними та міжнародними стандартами. У дослідженні застосовувалися методи аналізу, узагальнення та графічного відображення даних з метою проведення аналізу фінансово-економічного стану в цілому, та аналізу формування фінансових результатів зокрема. Обробка інформації здійснювалась з використанням табличного процесору Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. В процесі написання випускної кваліфікаційної роботи магістра використовувалися нормативно-правові документи, матеріали періодичних та спеціалізованих видань, статистичних щорічників, дані Державної служби статистики України, а також первинні документи, регістри бухгалтерського обліку, звітність та установчі документи КП “Пожтехніка”.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає у комплексному дослідженні та

обґрунтуванні теоретико-методичних та практичних підходів до організації бухгалтерського обліку та аналізу фінансових результатів у системі управління. Основні наукові результати роботи, які характеризують наукову новизну, полягають у наступному:

- дослідження теоретичних положень щодо класифікації фінансових результатів та застосування даної класифікації з метою пошуку ризиків діяльності для підприємств машинобудівного комплексу;
- удосконалення контрольних процедур щодо фінансових результатів в умовах нестабільного зовнішнього середовища з урахуванням політичних і економічних ризиків сьогодення.

Практичне значення полягає в розробці основних напрямів і конкретних рекомендацій з удосконалення обліку, аналізу фінансових результатів, що посилить їх роль в управлінні діяльністю досліджуваного підприємства. В роботі проведений аналіз фінансового стану діяльності підприємства за 2013-2015 рр. На основі вивчення та узагальнення наукових праць вчених-економістів були виявлені резерви підвищення результативності господарської діяльності підприємства, які дозволять підвищити прибутковість та конкурентоспроможність підприємства.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення випускної кваліфікаційної роботи і практичні результати дослідження доповідалися та обговорювалися на наукових та науково-практичних конференціях.

Результати дослідження можуть бути використані у процесі формування подальшої стратегії напрямку розвитку бухгалтерського обліку та аналізу фінансових результатів діяльності підприємства та підвищення його економічного потенціалу на макрорівні.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи складає 98 сторінок комп’ютерного тексту. Робота містить 24 таблиці, 8 рисунків. Список використаних джерел включає 78 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об’єкт, методи та інформаційна база дослідження, а також подано структуру роботи.

У **першому розділі** наведено трактування економічної сутності фінансових результатів та їх місце в системі управління підприємством, їх нормативно-правове забезпечення, а також проведено критичний огляд методологічних проблем в обліку та аналізі фінансових результатів.

Фінансовий результат є економічною та бухгалтерською категорією одночасно. Існують різні концепції щодо його розрахунку (бухгалтерська статична, бухгалтерська динамічна, економічна). В основу розрахунку прибутку в МСФЗ покладена концепція збереження фінансового капіталу, яка розглядає прибуток з точки зору приросту чистих активів (капіталу) підприємства. Фінансовий результат має як об’єкт доходи та витрати, період визнання. При визнанні доходу в бухгалтерській практиці існують загалом два методи: касовий та нарахування. За національними стандартами бухгалтерського обліку застосовується метод нарахування. Також сам термін “фінансовий результат” властивий національному бухгалтерському обліку, в то й час як МСФЗ використовують терміни “прибуток”, “збиток”.

Прибуток виконує оціночну, стимулюючу та розподільчу функцію та є важливим показником в системі індикаторів ефективності розвитку підприємства, а отже є важливим в системі управлінського обліку підприємства та прийнятті управлінських рішень користувачами.

Основними нормативними документами щодо обліку фінансових результатів та відображення їх у фінансовій звітності є Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, П(С)БО 15 “Дохід”, П(С)БО 16 “Витрати”, П(С)БО 21 “Вплив змін валютних курсів”, Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Публічні акціонерні товариства та ще низка підприємство визначених законом зобов’язані при складання фінансової звітності використовувати МСФЗ. Також добровільно це може робити будь-яке підприємство. До основних міжнародних стандартів у питанні відображенні фінансових результатів належать Концептуальна основа фінансової звітності, МСБО 1 “Подання фінансової звітності”, МСБО 18 “Дохід”, МСБО 21 “Вплив змін валютних курсів”. Насьогодні фінансовий результат до оподаткування, розрахований за бухгалтерськими правилами, використовується в розрахунку податку на прибуток та складання податкової декларації з податку на прибуток.

Головною методологічною проблемою насьогодні є невідповідність звітності за НП(С)БО 1 вимогам МСФЗ, незважаючи на їх зближення (див. табл. 1.1).

Таблиця 1

Відмінності у підходах до відображення доходів у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) за НП(С)БО 1 та МСФЗ

№	Критерій	НП(С)БО 1	МСФЗ
1	Уніфікованість (регламентованість) форми звіту	так	ні
2	Можливість впливати на деталізацію рядків звіту	практично відсутня, окрім додатково вписуваних рядків	так, в основу покладений принцип суттєвості
3	Класифікація діяльності підприємства	звичайна, яка поділяється на операційну, фінансову, інвестиційну	такий поділ відсутній. Звичайна має інше тлумачення.
4	Класифікація доходів	чистий дохід, інший операційний дохід, дохід від фінансової діяльності, інші доходи	доход від реалізації товарів; дохід від надання послуг; відсотки, роялті, дивіденди
5	Тлумачення поняття “сукупний дохід” (comprehensive income)	дохід	прибуток
6	Відображення доходів і збитків від інших операцій, ніж основні (вибуття необоротних активів тощо)	розгорнуто: доходи окремо і витрати окремо	нетто-основа: тільки результат “доходи – витрати”, якщо їх вплив несуттєвий
7	Інформація про дивіденди на акцію	В IV розділі	Відсутня. Дана інформація наводиться у звіті про власний капітал
8	Метод розкриття витрат	І розділ – за функціональним призначенням; ІІІ розділ – за характером витрат	За одним з цих методів, який найточніше відображає складові фінансового результату підприємства
9	Розрахунок сукупного доходу починається з:	дооцінки (уцінки) необоротних активів	з чистого прибутку (збитку)
10	Відображення витрат на створення резерву сумнівних боргів	інші операційні витрати	витрати на збут
11	Основоположна концепція звіту	доходи як елемент моделі “доходи – витрати”. прибуток як процес.	прибуток як сукупна зміна вартості чистих активів підприємства

Аналіз професійної літератури дає змогу зробити висновок, що ключовими методологічними проблемами обліку та аналізу фінансових

результатів, що висвітлюються в професійній літературі, є: суперечності між звітом про рух грошових коштів та звітом про фінансові результати в класифікації видів діяльності при обліку певних операцій; відсутність методики розподілу витрат з податку на прибуток між різними субрахунками рахунку 79 “Фінансові результати”. Удосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб’єктів господарювання з урахуванням вимог міжнародних стандартів сприятиме інтегруванню України в європейський та світовий економічний простір.

У **другому розділі** наводиться загальна характеристика галузі машинобудування, узагальнююча характеристика КП “Пожтехніка”, аналіз основних фінансово-економічних показників підприємства; характеристика системи бухгалтерського обліку підприємства; облік, аналіз і аудит КП “Пожтехніка”; оцінка ефективності його діяльності.

Досліджуване підприємство КП “Пожтехніка” належить до машинобудівної галузі, яка переживає зараз в Україні не найкращі часи. Якщо порівнювати з 2011 роком, то ми ще не досягли його рівня, так як після 2013 року відбувалося скорочення реального виробництва (індекс промислової продукції. У гривневому еквіваленті ж еквіваленті складається помилкове враження, що все залишилося без змін – обсяг виробництва у 2016 році практично такий же як і в 2011 році. Однак, враховуючи інфляційні процеси та зміну курсу національної валюти по відношенню до долара та євро, можна говорити про падіння й застій у сфері машинобудування (рис. 1).

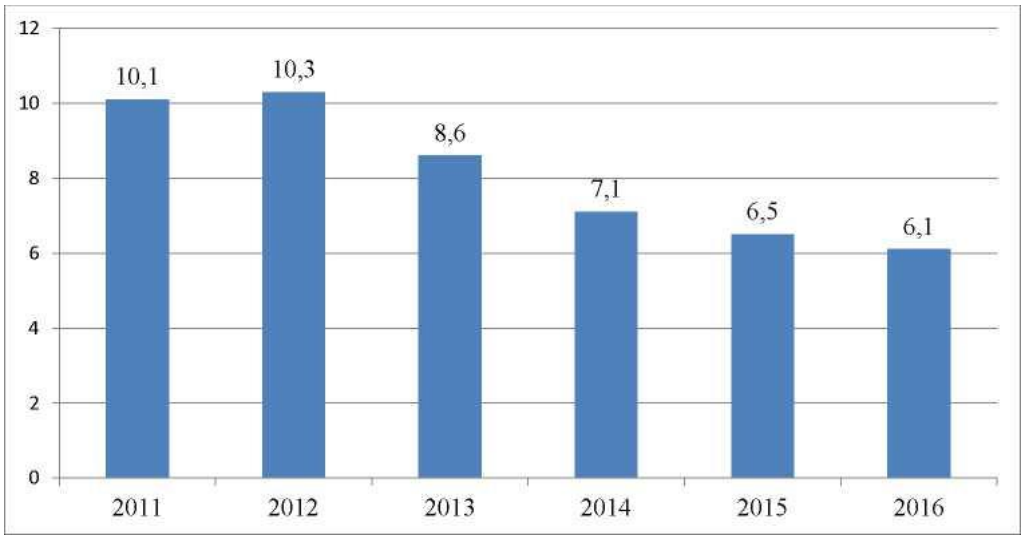

Рис. 1. Питома вага машинобудування в промисловості України за 2011-2016 рр., %

Ще одна проблема галузі – це її загальна збитковість. З 2013 по 2016 роки підприємства машинобудування України в цілому мають від’ємний фінрезультат. Близько ¼ підприємств даної галузі в Україні збиткові.

Основними проблемами галузі є застарілість обладнання та технологій, брак інвестицій, нестабільність політико-економічного стану в Україні, зміна ринків збуту основної продукції, низький рівень досліджень у даній галузі, низький рівень оплати праці.

Фінансово-економічна характеристика діяльності КП “Пожтехніка” вказує на наступне: підприємство перебуває у досить скрутному становищі. Складнощі полягають, по-перше, у наявності значного накопиченого збитку та, по-суті, відсутності власного капіталу, що означає одне – підприємство повністю залежне від зовнішніх ресурсів. Крім того, наявна досить значна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Баланс підприємства неліквідний, що свідчить про відсутність у підприємства можливості погасити борги за рахунок оборотних активів у короткостроковій перспективі. Ефективність діяльності підприємства в цілому знизилася, що проявилося як у зниженні чистої рентабельності, так і у збільшенні тривалості обороту дебіторської заборгованості, зростанні матеріаломісткості продукції (див. табл. 2).

Таблиця 2

Узагальнюючі фінансово-економічні показники діяльності КП “Пожтехніка”

№	Показники	2016	2017	Абсол. зміна	Темп росту
1	Виручка від реалізації, тис. грн	18520,3	25135,8	6615,50	1,36
2	Індекс цін, %	113,9	112,2	-1,70	–
3	Виручка від реалізації в порівняних цінах, тис. грн	16260,1	22402,7	6142,53	1,38
4	Собівартість реалізації продукції, тис. грн	16073,2	23141,6	7068,40	1,44
5	Операційні витрати (адміністративні, збут, інші)	1884,4	1640,7	-243,70	0,87
6	Всього витрат на 1 грн реалізованої продукції, грн/грн	0,97	0,99	0,02	–
7	Фондовіддача, грн/грн	7,8	11,3	3,48	–
8	Тривалість обороту дебіторської заборгованості, грн/грн	2,5	3,6	1,05	1,41
9	Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	117	88	-28,81	0,75
10	Тривалість обороту запасів, днів	158	100	-58,90	0,63
11	Матеріаломісткість, %	72,27%	85,33%	0,13	–
12	Чистий прибуток, тис. грн	504,4	5,7	-498,70	0,01
13	Чиста рентабельність, %	2,72%	0,02%	-0,03	–

Організація бухгалтерського обліку фінансових результатів включає в себе окрему організацію бухгалтерського обліку його компонентів – доходів і

витрат. Підприємство в їх обліку дотримується вимог національних стандартів бухгалтерського обліку та принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Дослідження організації бухгалтерського обліку КП "Пожтехніка" в цілому та фінансових результатів зокрема показало, що в цілому він є типовим. Підприємство має наказ про облікову політику, який складений з урахуванням вимог П(С)БО. Однак, окремі його аспекти (оцінка основних засобів на дату балансу за справедливою вартістю та нарахування резерву сумнівних боргів) не дотримувалися, про що є відповідна інформація у примітках до фінансової звітності. Інформація щодо фінансових результатів у бухгалтерському обліку підприємства наявна в різних джерелах (табл. 3).

Таблиця 3

Інформація про фінансові результати у звітності підприємства

Форма звітності	**Зміст статей, у яких розкривається інформація**
Баланс	Нерозподілений прибуток
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)	Валовий прибуток, фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування
Податкова декларація з податку на прибуток	Фінансовій результат від звичайної діяльності до оподаткування зі Звіту про фінансові результати
Звіт про основні показники діяльності підприємства. (форма № 1-підприємництво)	Фінансовий результат від операційної діяльності, валовий прибуток

Аналіз фінансових результатів КП "Пожтехніка" показав, що на підприємстві спостерігається зниження ефективності, про що свідчать як падіння прибутку (валового, операційного, чистого), що можна бачити в табл. 4.

Таблиця 4

Структура доходів і витрат та фінансовий результат КП "Пожтехніка"

Показник	**2016**	**2017**	**Абсолютне відхилення**	**Темп росту**
Виручка (чистий дохід)	18520,3	25135,8	6615,5	1,3572
Собівартість реалізації	16073,2	23141,6	7068,4	1,4398
Валовий прибуток	**2447,1**	**1994,2**	**-452,9**	**0,8149**
Інші операційні доходи	52,4	70	17,6	1,3359
Адміністративні витрати	1340,3	1324,4	-15,9	0,9881
Витрати на збут	248	316,3	68,3	1,2754
Інші операційні витрати	296,1	371,7	75,6	1,2553
Фінрезультат від операційної діяльності	**615,1**	**51,8**	**-563,3**	**0,0842**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	110,7	46,1	-64,6	0,4164
Чистий прибуток	**504,4**	**5,7**	**-498,7**	**0,0113**

Також спостерігається і значне падіння рентабельності (табл. 5), яка і так була невелика (валова, операційна, чиста). В цілому можна зробити висновок про наростання складнощів у діяльності підприємство, з якими воно не може впоратися. Зростання операційних витрат випереджає зростання виручки та інших доходів підприємства.

Таблиця 5

Показники ефективності діяльності КП "Пожтехніка"

Показник	2016	2017	Зміна
Валова рентабельність (= валовий прибуток/виручка)	13,21%	7,93%	-0,05
Операційна рентабельність (=прибуток від операційної діяльності / виручка)	3,32%	0,21%	-0,03
Чиста рентабельність (= чистий прибуток / виручка)	2,72%	0,02%	-0,03

У **третьому розділі** окреслюються шляхи удосконалення процесу організації обліку та аналізу фінансових результатів КП "Пожтехніка", необхідно прийняти облікову політику; запропоновано розширити маркетингові заходи, провести дооцінку основних засобів та нараховувати резерв сумнівних боргів.

До основних напрямів покращення фінансово-економічного стану можна віднести: маркетингові заходи щодо просування товарів на ринок (зовнішні та внутрішні); економне та ефективне витрачення коштів; підвищення ефективності фінансового менеджменту; робота з проблемною дебіторською заборгованістю та уникнення її появи. Дані заходи у комплексі дадуть змогу досягти більш високих показників ліквідності балансу, подолати недостачу робочого капіталу, позбутися невідповідності джерел фінансування необоротних активів, підвищити фінансову незалежність, покращити платіжну дисципліну, підвищити рентабельність господарської діяльності. Важливим напрямом має стати розширення експортних можливостей підприємства, вихід на нові ринки збуту (хоча б по країнам-сусідами). Важливим заходом має стати розширення продажу продукції підприємства через електронну комерцію. Для цього необхідним є створення повноцінного власного веб-сайту з каталогом продукції підприємства та її рекламою.

До основних заходів щодо удосконалення системи організації бухгалтерського обліку та обліку фінансових результатів КП "Пожтехніка" можна віднести коригування та реалізацію існуючої облікової політики, удосконалення організації бухгалтерського обліку, дотримання діючих вимог П(С)БО. Вони сприятимуть підвищенню якості фінансових звітів та управлінських рішень, які приймаються на їх основі користувачами. Дані заходи мають поліпшити ситуацію з класифікацією витрат підприємства.

Нарахування резерву сумнівних боргів уточнить оцінку дебіторської заборгованості. Переоцінка основних засобів дозволить, можливо, позбутися

негативного значення власного капіталу. Створення положення про організацію бухобліку та графіку документообігу забезпечить поліпшення систем внутрішнього контролю підприємства. Більш детально ці та інші заходи представлені в табл. 6.

Таблиця 6

Заходи з покращення обліку фінансових результатів КП "Пожтехніка"

Заходи	Шляхи вирішення	Очікуваний результат
Коригування та реалізація існуючої облікової політики	1. Нараховувати резерв сумнівних боргів методом аналізу сумнівних дебіторів. Списати безнадійну дебіторську заборгованість.	Дотримання принципу обачності. Підвищення достовірності подачі інформації у фінансовій звітності щодо існуючих активів та фінансових результатів підприємства.
	2. Проведення переоцінки основних засобів. Визначити величину ліквідаційної вартості основних засобів.	Підвищення достовірності фінансової звітності, наближення оцінок активів у балансі до ринкової вартості. Можливо, дооцінка основних засобів дозволить збільшити суму власного капіталу та перекрити непокритий збиток, що наявний насьогодні.
Удосконалення організації бухгалтерського обліку	Розробка та затвердження положення про бухгалтерську службу та затвердження графіку документообігу та його неухильне дотримання.	Підвищення надійності системи внутрішнього контролю, її регламентованості, уникнення непорозумінь в розподілу обов'язків та відповідальності.
Затвердження стратегічних планів підприємства	Розробка стратегічних планів, бюджетів діяльності підприємства, які містять елементи управління фінрезультатом та його збільшення.	Потенційне збільшення фінрезультату та поліпшення якості управління ним.

Створення дієвого стратегічного плану на основі сучасних управлінських технологій застосування ключових показників діяльності (KPI), прогнозування грошових потоків і фінансових результатів дозволить поліпшити ситуацію з низькою ефективністю діяльності, яка існує зараз та у перспективі 3-5 років збільшити прибуток та поліпшити фінансовий стан підприємства. Під даний стратегічний план має бути розроблена система відповідних бюджетів, виконання яких контролюватимуть відповідальні працівники підприємства серед бухгалтерів та менеджерів.

ВИСНОВКИ

В процесі дослідження теоретичних, методичних та практичних засад бухгалтерського обліку та аналізу фінансових результатів у системі управління підприємством на прикладі КП “Пожтехніка” отримали наступні висновки та пропозиції.

1. Фінансовий результат є економічною та бухгалтерською категорією одночасно. Фінансовий результат має як об’єкти доходи та витрати, період визнання. Облік фінансових результатів здійснюється з дотриманням принципів нарахування та відповідності доходів і витрат. Прибуток виконує оціночну, стимулюючу та розподільчу функцію та є важливим показником в системі індикаторів ефективності розвитку підприємства, а отже є важливим в системі управлінського обліку підприємства та прийнятті управлінських рішень користувачами.

2. Облік фінансових результатів базується на дотриманні норм 2-х ключових стандартів бухгалтерського обліку: П(С)БО 15 “Дохід” і П(С)БО 16 “Витрати”. Однак, це не єдині стандарти. Частина загальних вимог прописана в принципах бухгалтерського обліку, які містяться в Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”. Ще частина, яка впливає на складання податкової декларації з податку на прибуток, – у Податковому кодексі України. Також важливим в обліку фінрезультатів є дотримання вимог НП(С)БО 1, який встановлює форми фінансової звітності, зокрема звіту про фінансові результати (про сукупний дохід). У звіті про фінрезультати виділяють валовий прибуток (збиток), фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток (збиток). Також накопичення фінрезультатів минулих періодів відбувається у показнику “Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)” у Звіті про фінансовий стан.

3. Ключовою проблемою обліку та аналізу фінансових результатів підприємств України, які складають свою фінансову звітність за МСФЗ, є невідповідність звітності за НП(С)БО 1 вимогам МСФЗ, незважаючи на їх зближення. Удосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб’єктів господарювання з урахуванням вимог міжнародних стандартів сприятиме інтегруванню України в європейський та світовий простір.

4. КП “Пожтехніка” належить до машинобудівної галузі, так як займається виробництвом зокрема помп та вогнегасників. Щодо даної галузі, то вона як і підприємство, переживає не кращі часи. У порівнянні з 2011 роком спостерігається падіння реального виробництва. Також у цілому протягом останніх 3-х років дана галузь в Україні є збитковою. Близько чверті всіх підприємств галузі збиткові. Пов’язано це в першу чергу з нестабільною економіко-політичною ситуацією та зміною ринків збуту, застарілістю обладнання. Втрата російського ринку також позначилася на частині підприємств галузі. Пошук нових ринків збуту є викликом який стоїть перед машинобудівними підприємствами. Проблеми полягають у

необхідності розширення асортименту, модифікації продукції, приведення її у відповідність до нових стандартів. Все це вимагає інвестицій у дослідження та розробки, однак, підприємства спостерігають брак коштів на це та нестачу інвестицій.

5. Фінансово-економічний стан КП “Пожтехніка” є незадовільним, так як підприємство має значну накопичену суму непокритого збитку, що практично знищила його власний капітал, який має від’ємне значення. Також підприємство має неліквідний баланс, що свідчить про проблеми з погашенням поточної заборгованості. Незважаючи на те, що останні 2 роки підприємство залишалося прибутковим, але даний прибуток незначний та має тенденцію до падіння. Падають також і показники рентабельності. Чиста рентабельність стала менше 1%, що говорить про вкрай неефективну діяльність підприємства. Проблемою є накопичення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, яка має досить значну суму по відношенню до загального балансу (більше 6 млн грн). також не є позитивним збільшення майже вдвічі дебіторської заборгованості, що може свідчити про проблеми з платоспроможністю у покупців. Єдиним позитивом підприємства є деяке нарощення виручки від реалізації як в номінальних, та і в порівняльних цінах. Однак, відбулося паралельно ще більше збільшення витрат та матеріаломісткості продукції, що й спричинило падіння ефективності діяльності.

6. Організація бухгалтерського обліку фінансових результатів на КП “Пожтехніка” є типовою. Підприємство має наказ про облікову політику, який складений з урахуванням вимог П(С)БО. Однак, окремі його аспекти (оцінка основних засобів на дату балансу за справедливою вартістю та нарахування резерву сумнівних боргів) не дотримувалися, про що є відповідна інформація у примітках до фінансової звітності. Також на підприємстві не нараховувався резерв сумнівних боргів, що на фоні збільшення дебіторської заборгованості є неприпустимим і порушує вимоги П(С)БО 10. Тому підприємству пропонується нараховувати резерв сумнівних боргів, здійснити перекласифікацію рекламних та представницьких витрат (віднести їх до складу витрат на збут).

7. Аналіз фінансових результатів показав зменшення валового прибутку, прибитку від операційної діяльності та чистого прибутку. Також впали показники валової рентабельності, операційної рентабельності та чистої рентабельності. В 1.4 рази зросли витрати операційної діяльності, зокрема зросли матеріальні затрати в 1.7 рази. Все це означає одне – ефективність діяльності знижується, а ризики пов’язані зі зростанням цін на сировину, матеріали, паливо та комунальні послуги зростають та тягнуть підприємство вниз незважаючи на зростання виручки.

8. З метою покращення фінансово-економічного стану підприємства рекомендується вдатися до розширення маркетингових заходів, зокрема збільшити участь у міжнародних виставках, а також розширити ринки збуту.

Для розширення продажу шляхом електронної комерції треба створити повноцінний веб-сайт підприємства з описом продукції, що виробляється.

9. Для покращення організації бухгалтерського обліку фінансових результатів рекомендується здійснювати нарахування резерву сумнівних боргів, провести переоцінку (дооцінку) основних засобів. Також рекомендується впровадження системи стратегічного планування на основі показників KPI та формування й виконання бюджетів.

АНОТАЦІЯ

Мета випускної кваліфікаційної роботи поглиблення теоретико-методичних основ обліку та аналізу фінансових результатів у системі управління та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення на прикладі КП “Пожтехніка”.

Завдання роботи: розкрити сутність фінансових результатів як обліково-економічної категорії та їх значимість у системі управління; провести аналіз та огляд нормативно-правової бази з тематики дослідження; дослідити методологічні проблеми обліку та аналізу фінансових результатів, що піднімаються в роботах інших дослідників, зокрема щодо складання звіту про фінансові результати; провести аналіз тенденцій та напрямів розвитку машинобудівної галузі; надати фінансово-економічну характеристику діяльності КП “Пожтехніка”; вивчити організацію обліку фінансових результатів та узагальнення інформації щодо них у фінансовій звітності на прикладі КП “Пожтехніка”; розробити шляхи покращення фінансово-економічного стану КП “Пожтехніка”; розробити заходи щодо удосконалення обліку фінансових результатів та їх звітності для КП “Пожтехніка”.

Одержані результати можуть бути використані для удосконалення системи обліку та управління на досліджуваному підприємстві.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: *ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ, ПРИБУТОК, ЗБИТОК, ВЕРУЧКА, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, МАШИНОБУДІВНА ГАЛУЗЬ, БАЛАНС, ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ, СУКУПНИЙ ДОХІД, МСФЗ.*